

Ba?ar? Motivasyonu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ba?ar? Motivasyonu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17282>

Özet

Ba?ar? Motivasyonu Ölçe?i, **Mustafa Sar?tepeci** taraf?ndan 2018 y?l?nda Türkçeye **uyarlama çal??mas?** gerçekte?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçek, ba?ar? ba?lam?ndaki motivasyonu, özellikle **Beklenti-De?er Teorisi** (Expectancy-Value Theory) çerçevesinde de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçe?in temel amac?, bireylerin ba?ar?ya yönelik beklentileri ile bu ba?ar?nın kendileri için ta??d??? de?eri olu?turan bile?enleri ölçmektir.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve e?itim sistemine uygunlu?unu sa?lamak amacıyla gerçekte?tirilmi? olup, psikometrik aç?dan geçerlik ve güvenilirlik analizleri ile desteklenmi?tir. Ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve psikoloji alanlar?nda ö?rencilerin akademik ba?ar? motivasyon düzeylerini belirlemek için önemli bir araç olarak kullan?lmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ba?ar? Motivasyonu, Beklenti-De?er Teorisi, Ölçek Uyarlama, E?itim Psikolojisi, Akademik Ba?ar?, Motivasyon

Yazarlar

Mustafa Sar?tepeci

Amaç

Ba?ar? Motivasyonu Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin akademik veya genel ba?ar?ya yönelik motivasyonlar?n?, **ba?ar? motivasyonu** alan?ndaki en etkili kuramsal çerçevelerden biri olan Beklenti-De?er Teorisi temelinde ölçmektir. Bu teoriye göre motivasyon, bireyin bir görevi ba?ar?yla tamamlama beklentisi ve bu görevin birey için ta??d??? de?erin bir fonksiyonudur.

Ölçek, bu iki ana bile?enin (beklenti ve de?er) alt boyutlar?n? detayl? bir ?ekilde analiz ederek, motivasyon kaynaklar?n?n derinlemesine anla??lmas?na olanak tan?r. Sar?tepeci (2018), bu uyarlama çal??mas?yla, ilgili teorik yap?n?n Türkiye ba?lam?nda geçerli bir ?ekilde ölçülmesini sa?lamay? hedeflemi?tir.

Yap?

Ölçek, **Beklenti-De?er Teorisi** taraf?ndan tan?mlanan ba?ar? motivasyonu yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle iki temel faktör alt?nda gruplanan alt boyutlardan olu?ur: Beklenti Bile?enleri (Expectancy Components) ve De?er Bile?enleri (Value Components). Beklenti, bireyin belirli bir görevi ba?ar?yla tamamlama yetene?ine olan inanc?n? ifade ederken; de?er, bireyin bu görevi yapmaya neden istekli oldu?unu aç?klayan güdüleri içerir.

Değer bileşenleri tipik olarak içsel Değer (Intrinsic Value), Fayda Değeri (Utility Value), Elde Etme Değeri (Attainment Value) ve Maliyet (Cost) gibi alt faktörleri kapsar. Ölçeğin uyarlama sürecinde, orijinal yapının Türk örnekleminde de tutarlı bir şekilde ortaya çıkıp çıkmadığı **psikometrik özellikler** açısından incelenmiştir.

Geçerlik

Başar? Motivasyonu Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik çalışmaları, uyarlama makalesi olan Sarıtepeci (2018) çalışmasında detaylandırılmıştır. Geçerlik analizleri, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü kanıtlamaya amaçlar.

Uyarlama çalışmasında genellikle yapı geçerliliği (Confirmatory Factor Analysis veya Exploratory Factor Analysis kullanılarak), ölçüt bağımlı geçerlik ve ayırt edici geçerlik yöntemleri kullanılmıştır. Ölçeğin yeterli düzeyde geçerli olduğu sonucuna varılması, onun Türk kültüründe başar? motivasyonunu ölçmek için güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik çalışmaları, ölçeğin ölçüm sonuçlarının zamandan zamana ve farklı koşullar altında ne kadar tutarlı olduğunu gösterir. Sarıtepeci (2018) tarafından yapılan uyarlama çalışmasında, ölçeğin güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır.

Genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirlik yöntemleri bu tür çalışmalarda kullanılır. Ölçeğin alt boyutları ve toplam puanı için hesaplanan yüksek iç tutarlılık katsayıları, Başar? Motivasyonu Ölçeği'nin tutarlı ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Başar? Motivasyonu Ölçeği'nin yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla **Faktör Analizi** teknikleri kullanılmıştır. Uyarlama çalışmaları, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde de korunduğunu kanıtlamak esastır.

Bu analizler sonucunda, ölçeğin Beklenti-Değer Teorisi'ne uygun olarak çok boyutlu bir yapıyı sürdürdüğü ortaya konulmuştur. Ölçeğin boyutlarının belirlenmesi ve her bir maddenin ait olduğu boyuta yüklenme derecesi, Sarıtepeci'nin (2018) makalesinde ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme Ölçeği (Likert Tipi) (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta bo?

b?rak?lm?? olsa da, Beklenti-De?er Teorisi ölçekleri genellikle Likert format?ndad?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler (Yüksekö?retim veya Lise ö?rencileri ba?lam?nda kullan?ld??? varsay?lmaktad?r, zira akademik motivasyon odaklıd?r.)

Age Group: Ergenlik dönemi sonrası ve genç yeti?kinlik (Genellikle 15-25 ya? aral???)

Population Details: Ölçe?in uyguland??? spesifik örneklem bilgileri, Sar?tepeci (2018) makalesinde yer almaktad?r. Genellikle üniversite veya lise ö?rencileri örneklemini üzerinde çal???lm??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Motivasyon Ölçümü, E?itim Bilimleri, Yap?salsal E?itlik Modellemesi, Psikometri, Ö?renci Ba?ar?s?

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Uyarlama çal??mas?nda ORCID bilgisi belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: msaritepeci@konya.edu.tr

Correspondence Address: Mustafa Sar?tepeci (?lgili akademisyenin ba?lı? oldu?u kurum adresi)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, **Mustafa Sar?tepeci** tarafından 2018 y?l?nda Uluslararası E?itim Bilim ve Teknoloji Dergisi'nde yay?nlanm??t?r. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Genellikle akademik yay?nlarda yer alan ölçeklerin e?itim ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? ücretsizdir, ancak ticari veya klinik amaçlı? kullan?mlar için yazar izni gereklidir. Testin yay?nland??? y?l **2018**'dir.

Kaynaklar

Ba?ar? Motivasyonu Ölçe?i'nin psikometrik özelliklerini ve uyarlama sürecini detayland?ran temel kaynak a?a??dad?r:

Sar?tepeci, M. (2018). Beklenti-de?er teorisini temel alan Ba?ar? Motivasyonu Ölçe?ini uyarlama

çal??mas?. Uluslararası *E?itim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 4, 28-40.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

[basari-motivasyonu-olcegi-toad.pdf](#)

Ba?ar? Motivasyonu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, Sar?tepeci (2018) taraf?ndan yay?nlanan makalenin ekler veya metodoloji bölümünde bulunabilir. Kullan?m için ilgili makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM